

Sygn. akt III AUa 455/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 sierpnia 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Małgorzata Pasek
Sędziowie:	SA Krystyna Smaga SA Elżbieta Czaja (spr.)
Protokolant: protokolant sądowy Kinga Panasiuk-Garbacz	

po rozpoznaniu w dniu 24 sierpnia 2016 r. w Lublinie

sprawy M. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w S.

o prawo do renty socjalnej

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S.

od wyroku Sądu Okręgowego w Siedlcach

z dnia 1 marca 2016 r. sygn. akt IV U 1055/15

I. oddala apelację;

II. przyznaje od Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Siedlcach na rzecz adwokata M. Ś. kwotę 240 (dwieście czterdzieści) złotych powiększoną o należny podatek od towarów i usług tytułem wynagrodzenia za pomoc prawną udzieloną z urzędu w postępowaniu apelacyjnym.

Elżbieta Czaja Małgorzata Pasek Krystyna Smaga

Sygn. akt III AUa 455/16

UZASADNIENIE

Decyzją z 24 lipca 2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S., odmówił M. K. prawa do renty socjalnej, wskazując, że komisja lekarska nie stwierdziła u ubezpieczonej całkowitej niezdolności do pracy.

Odwołanie od decyzji złożyła M. K., zaskarżając decyzję w całości i zarzucając naruszenie art. 4 ustawy o rencie socjalnej poprzez uznanie, że wnioskodawczyni nie jest całkowicie niezdolna do pracy.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie.

Wyrokiem z dnia 1 marca 2016 roku Sąd Okręgowy w Siedlcach zmienił zaskarżoną decyzję i ustalił M. K. i prawo do renty socjalnej od (...) roku do (...) roku., oraz przyznał ze Skarbu Państwa adw. M. Ś. wynagrodzenie w kwocie 221,40 zł tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

Podstawą wyroku były następujące ustalenia:

M. K., ur. (...), była uprawniona do renty socjalnej do dnia 30 czerwca 2015r. W dniu 10 czerwca 2015r. wystąpiła do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. o ponowne ustalenie prawa do renty socjalnej na dalszy okres.

Lekarz orzecznik ZUS, stwierdził, że M. K. nie jest całkowicie niezdolna do pracy. Komisja lekarska Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, w orzeczeniu z dnia 9 lipca 2015r. stwierdziła, iż M. K. nie jest całkowicie niezdolna do pracy.

M. K. od urodzenia jest dotknięta deficytem intelektualnym. W okresie rozwojowym wyniki badań psychologicznych wskazywały na występowanie u niej upośledzenia umysłowego w stopniu umiarkowanym. Ubezpieczona wymaga pomocy w codziennych czynnościach, na co wskazywały opinie psychologiczne sporządzone w 2013r. i 2015r. Poziom funkcjonowania społecznego wnioskodawczyni jest charakterystyczny dla osób z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym. Ubezpieczona jest dotknięta trwałym defektem psychicznym nie poddającym się skutecznemu leczeniu. Biegli psychiatra i psycholog w opinii sporządzonej na zlecenie Sądu, stwierdzili u M. K. upośledzenie umysłowe w stopniu umiarkowanym (F71), które sprowadza na nią całkowitą niezdolność do pracy z powodu naruszenia sprawności organizmu, które powstało przed ukończeniem 18 roku życia. Niezdolność ta jest okresowa i trwa do 30 listopada 2018r. W ocenie biegłych, ubezpieczona była całkowicie niezdolna do pracy w dacie złożenia wniosku o ponowne ustalenie prawa do renty socjalnej.

Sąd uznał odwołanie M. K. za zasadne.

Zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 27 czerwca 2003r. o rencie socjalnej (Dz. U. z 2013r. poz. 982 ze zm.) renta socjalna przysługuje osobie pełnoletniej całkowicie niezdolnej do pracy z powodu naruszenia sprawności organizmu, które powstało przed ukończeniem 18 roku życia, w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej - przed ukończeniem 25 roku życia albo w trakcie studiów doktoranckich lub aspirantury naukowej. Stosownie zaś do treści ust. 2 wskazanego przepisu, osobie, która spełnia warunki określone w ust. 1, przysługuje renta socjalna stała - jeżeli całkowita niezdolność do pracy jest trwała lub renta socjalna okresowa - jeżeli całkowita niezdolność do pracy jest okresowa. Przepis art. 5 w/w ustawy celem wyjaśnienia znaczenia pojęcia całkowitej niezdolności do pracy odsyła do ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t. j. Dz. U. z 2015r. poz. 748). Zgodnie z treścią art. 12 ust. 1 i 2 drugiej z wymienionych ustaw, niezdolną do pracy jest osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu, przy czym całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiegokolwiek pracy.

Rozstrzygnięcie o zasadności odwołania ubezpieczonej M. K. wymagało ustalenia, czy po dniu 30 czerwca 2015r. jest ona nadal osobą całkowicie niezdolną do pracy z powodu naruszenia sprawności organizmu w okresach, o których mowa w art. 4 ust. 1 ustawy o rencie socjalnej.

W oparciu o dowód z opinii biegłych psychiatry i psychologa, sąd ustalił, iż wnioskodawczyni od urodzenia jest dotknięta trwałym deficytem intelektualnym, przy czym ten defekt psychiczny nie poddaje się skutecznemu leczeniu. Opinia psychiatryczno-psychologiczna oraz opinia uzupełniająca dały podstawy do stwierdzenia, że M. K. jest nadal, tj. po dniu 30 czerwca 2015r., całkowicie niezdolna do pracy z powodu naruszenia sprawności organizmu w postaci upośledzenia umysłowego w stopniu umiarkowanym, które powstało przed ukończeniem 18 roku życia, a niezdolność

ta trwa do 30 listopada 2018r. Powyższy wniosek biegli wywiedli po zapoznaniu się z dokumentacją medyczną, w tym z opiniami psychologicznymi z 2013r. i 2015r., jak również po przeprowadzeniu badania ubezpieczonej.

Sąd zaznaczył, że opinia stanowi miarodajny dowód w sprawie, gdyż została sporządzona przez specjalistów z dziedziny odpowiadającej schorzeniu ubezpieczonej istniejącemu od urodzenia. Opinia jest spójna, logiczna oraz została należycie uzasadniona. Sporządzenie opinii zostało poprzedzone badaniem ubezpieczonej i zapoznaniem się z dokumentacją medyczną zgromadzoną w sprawie. Sąd wskazał, że zastrzeżenia organu rentowego do opinii są jedynie polemiką z oceną deficytu intelektualnego ubezpieczonej. Organ rentowy wskazał, iż ubezpieczona funkcjonuje społecznie dość dobrze, a z pomocą innych osób jest w stanie wykonywać różne czynności domowe, a tym samym jest zdolna do wykonywania prostych prac pod nadzorem. Podniesiono także, że w uzasadnieniu opinii nie ma danych jednoznacznie potwierdzających gorsze funkcjonowanie oraz większe deficyty intelektualne – nie przytoczono wyników badań psychologicznych własnych. Sąd uznał zastrzeżenia do opinii biegłych za niezasadne. Ocena stanu upośledzenia umysłowego wnioskodawczyni dokonana przez biegłych psychiatrę i psychologa jest prawidłowa. Biegli wskazali, iż M. K. podczas przeprowadzanego badania (ubezpieczona pozostawała w zdawkowym kontakcie słownym, mowa niewyraźna, w wypowiedziach widoczna przewaga myślenia konkretnego, ujawnia słaby wgląd w swój stan psychiczny) prezentowała podobną postawę jak podczas wcześniejszych badań. Co więcej przeprowadzone badanie psychologiczne wykazało, że w związku z deficytami uwagi oraz w zakresie narządów wzroku i słuchu nie jest w stanie w pełni korzystać z posiadanych zdolności i musi korzystać z pomocy i wsparcia innych osób. Uznając opinię biegłych psychiatry i psychologa za wiarygodną i dostatecznie uzasadnioną, brak było podstaw do uwzględnienia wniosku organu rentowego o dopuszczenie dowodu z innego zespołu biegłych psychiatry i psychologa.

Opierając się na sporządzonej w sprawie opinii psychiatryczno-psychologicznej Sąd uznał M. K. za okresowo całkowicie niezdolną do pracy od (...) do (...) z powodu upośledzenia umysłowego w stopniu umiarkowanym, które powstało przed ukończeniem 18 roku życia (w przypadku ubezpieczonej deficyt intelektualny występuje u niej od urodzenia). Tym samym wnioskodawczyni spełniła wszystkie przesłanki konieczne do przyznania jej prawa do renty socjalnej na dalszy okres. Mając na uwadze powyższe okoliczności Sąd na podstawie art. 477⁽¹⁴⁾ § 2 kpc orzekł jak w punkcie I sentencji wyroku.

Wysokość wynagrodzenia pełnomocnika ubezpieczonej ustanowionego z urzędu Sąd ustalił na podstawie § 12 ust. 2 w zw. z § 2 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu, w brzmieniu obowiązującym od dnia 1 sierpnia 2015r., bowiem sprawa została wszczęta po dniu wejścia w życie rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 29 lipca 2015 r. zmieniającego w/w rozporządzenie z 28 września 2002r., jednak przed dniem wejścia w życie rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (tj. przed dniem 1 stycznia 2016 r.). Wobec powyższego wysokość nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu przez adwokata określono na kwotę 180 zł podwyższoną o stawkę podatku VAT, co w sumie dało kwotę 221,40 zł.

Mając na uwadze powyższe, orzeczono jak w punkcie II sentencji wyroku.

Od tego wyroku apelację złożył organ rentowy zaskarżając wyrok w całości. Wyrokowi zarzucał:

- naruszenie prawa procesowego tj. art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dokonanie oceny dowodu z opinii biegłych sądowych z przekroczeniem zasady swobodnej oceny dowodów, i oddalenie wniosku dowodowego o dopuszczenie dowodu z opinii innego biegłego psychiatry i psychologa co skutkowało newszechstronną oceną materiału,
- naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 12 ust 3 oraz 13 ust 1 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych/ t. j. DZ. U. z 2015, poz. 748 ze zm. / poprzez przyznanie prawa do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy osobie która zdaniem organu rentowego jest zdolna do pracy,

Skarżący wnosił o zmianę wyroku poprzez oddalenie odwołania, ewentualnie o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Apelacyjny zważył.

Apelacja nie jest zasadna.

Ustalenia Sądu I instancji i wyprowadzone na ich podstawie wnioski Sąd Apelacyjny w pełni podziela i przyjmuje za własne, nie ma potrzeby ich powtarzania.

Z prawidłowych ustaleń dokonanych przez Sąd Okręgowy, wynika, że wnioskodawczyni spełnia w dalszym ciągu warunki do nabycia prawa do renty socjalnej. Z opinii biegłych sądowych lekarzy odpowiednich specjalności powołanych przez Sąd wynika, że przy ocenie stanu zdrowia wnioskodawczyni i uznaniu, że stwierdzone u niej schorzenia naruszają nadal funkcjonowanie organizmu w stopniu sprowadzającym całkowitą niezdolność do pracy, biegli oparli się na dokumentacji medycznej z dotychczasowego leczenia, wynikach badania oraz przeanalizowali aktualne wyniki badań. Sąd Okręgowy, dokonując oceny prawidłowości wydanych opinii uznał ją za miarodajny dowód, a stanowisko należyście uzasadnił, wbrew zarzutom apelacji nie przekroczył granic swobodnej oceny dowodów zakreślonych w przepisie art.233 § 1 KPC. Biegli w sposób stanowczy i pewny wypowiedzieli się co do stanu zdrowia wnioskodawczyni i ograniczeniu zdolności do pracy. Ocena wartości opinii przez Sąd w świetle dokładnego uzasadnienia opinii nie budzi wątpliwości.

Zarzuty organu rentowego podnoszone w apelacji są polemiką z opinią biegłego – fakt niezgadzenia się z wnioskami opinii nie stanowi wystarczającej podstawy do uznania, że wyrok został wydany z naruszeniem prawa. W tej sytuacji brak jest podstaw do kwestionowania zasadności stanowiska Sądu Okręgowego w przedmiocie oceny mocy dowodowej opinii biegłych specjalistów.

Sąd Apelacyjny nie stwierdza naruszenia wskazanych w apelacji przepisów prawa materialnego. Zgodnie z brzmieniem art. 12 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych /t.j. DZ. U. z 2015, poz. 748 ze zm./ - niezdolną do pracy w rozumieniu ustawy jest osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu. Z uzasadnienia podzielonej przez sąd I instancji opinii wynika jednoznacznie, że biegli z zakresu wiodącego schorzenia jakim dotknięta jest wnioskodawczyni wzięli pod uwagę wszystkie kryteria uwzględniane przy ocenie stopnia i trwałości niezdolności do pracy oraz rokowania co do odzyskania zdolności do pracy.

Skoro biegli uznali wnioskodawczynię za nadal całkowicie niezdolną do pracy, to prawidłowo Sąd Okręgowy ustalił prawo do renty socjalnej, na okres wskazany w opinii biegłych.

Mając powyższe na względzie Sąd Apelacyjny orzekł, na podstawie art. 385 k.p.c., jak w sentencji.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie § 4 ust.3 i 16 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu.